

Ο Διομήδης σκοτώνει τον Πάνδαρο
και
τραυματίζει την Αφροδίτη

Σύνδεση με τα προηγούμενα

Μετά τη σωτήρια παρέμβαση της Αφροδίτης υπέρ του Πάρη κατά τη μονομαχία του με τον Μενέλαο, κι ενώ ο Αγαμέμνωνας ανακηρύσσει νικητή τον Μενέλαο και απαιτεί την τήρηση της συμφωνίας, ο Πάνδαρος, παρακινημένος από τη θεά Αθηνά, τοξεύει τον Μενέλαο, πληγώνοντάς τον ελαφρά, κι έτσι παραβιάζει τις συνθήκες. Οι Τρώες επιτίθενται κι αρχίζει η μάχη, στην οποία κυριαρχεί η μορφή του Διομήδη, που έχει τη συμπαράσταση της Αθηνάς.

Περίληψη

Ο Πάνδαρος ρίχνει το δόρυ του κατά του Διομήδη και καυχιέται πως τον πέτυχε. Ο Διομήδης ρίχνει κι αυτός με τη σειρά του το δόρυ και με τη βοήθεια της Αθηνάς σκοτώνει τον Πάνδαρο. Ο Αινείας υπερασπίζεται με θάρρος το νεκρό σώμα του συντρόφου του, αλλά ο Διομήδης πετώντας του μια τεράστια πέτρα τον τραυματίζει. Η Αφροδίτη, μητέρα του Αινεία, σπεύδει να σώσει τον γιο της, απομακρύνοντας τον από τη μάχη. Την ίδια στιγμή ο Σθένελος, αρπάζει τα άλογα του Αινεία. Ο Διομήδης από την άλλη, καταδιώκει την Αφροδίτη και την τραυματίζει. Εκείνη φωνάζοντας από πόνο αφήνει τον Αινεία, τον οποίο αναλαμβάνει να σώσει ο Απόλλωνας, και με τη βοήθεια της Ίριδας επιστρέφει στον Όλυμπο με το άρμα του αδερφού της Άρη. Εκεί καταφεύγει στην αγκαλιά της μητέρας της Διώνης, που την παρηγορεί και με θαυμαστό τρόπο γιατρεύει την πληγή της. Η Ήρα και η Αθηνά σχολιάζουν ειρωνικά στον Δία τον τραυματισμό της Αφροδίτης, ενώ εκείνος υποδεικνύει στη θεά να αφήσει τον πόλεμο και να ασχολείται με τα έργα που της ταιριάζουν.

Έξυπνα και Εύκολα!

Ο ανθρωπομορφισμός των θεών

- ❖ Η μητρική αγάπη της Αφροδίτης, που σπεύδει σαν μια θνητή μάνα, να προστατεύσει το παιδί της. (στ. 311 – 317)
- ❖ Η καταδίωξη της Αφροδίτης από τον Διομήδη. (στ. 330)
- ❖ Ο τραυματισμός και ο πόνος της Αφροδίτης από τον Διομήδη. (στ. 334- 343, 352 – 353)
- ❖ Η ικεσία της Αφροδίτης στον αδερφό της Άρη για βοήθεια. (359 – 362)
- ❖ Η αναζήτηση παρηγοριάς της θεάς στην μητέρα της . (στ. 371- 384, 416 – 417)
- ❖ Η ειρωνική διάθεση της Ήρας και της Αθηνάς, όταν σχολιάζουν στον Δία τον τραυματισμό της Αφροδίτης. (στ. 418 – 425)
- ❖ Η ύπαρξη προστριβών μεταξύ των θεών. (στ. 384)
- ❖ Η αιχμαλωσία του Άρη από τον Ωτο και τον Εφιάλτη. (στ. 385- 387, 390, 391)
- ❖ Ο τραυματισμός της Ήρας από τον Ηρακλή και ο πόνος της θεάς. (στ. 395 – 402)
- ❖ Ο τραυματισμός του Άδη από τον Ηρακλή. (στ. 395- 402)

Εικόνα 1 Ο τραυματισμός της Αφροδίτης

«Αριστεία» Διομήδη

- Ο όρος αριστεία χρησιμοποιείται για τον ήρωα εκείνον που διαπρέπει στη μάχη επιδεικνύοντας μια σειρά από κατορθώματα. Η ραψωδία Ε είναι αφιερωμένη στην αριστεία του Διομήδη, που στη συγκεκριμένη ενότητα κλιμακώνεται ως εξής:

- ο ήρωας σκοτώνει τον επίορκο¹ Πάνδαρο
- τραυματίζει τον Αινεία
- καταδιώκει και τραυματίζει τη θεά Αφροδίτη

¹ Επίορκος= αυτός που αθέτησε υπόσχεση δοσμένη με όρκο

Ο παρηγορητικός λόγος της Διώνης προς την Αφροδίτη

- Η Διώνη εκφράζει την αντίληψη στ. 383 – 384 ό, τι οι θεοί έχουν υποφέρει από τους ανθρώπους και η αιτία γι' αυτό είναι οι προστριβές μεταξύ των θεών για τους θνητούς .
- Αναφέρει παραδείγματα θεών που έπαθαν διάφορα παθήματα από θνητούς, για να παρηγορήσει την Αφροδίτη.
- Εκφράζει την άποψη πως όποιος τα βάζει με τους θεούς τιμωρείται.

Ανθρώπινη και θεϊκή ευθύνη

Η Αθηνά παραπλανά τον Πάνδαρο και βοηθά τον Διομήδη. Ωστόσο οι θνητοί είναι υπεύθυνοι για τις πράξεις τους, έστω κι αν οι θεοί έπαιξαν κάποιο ρόλο σ' αυτές. Έτσι η αλαζονεία *ύβρις* του Πάνδαρου προκαλεί τη θεϊκή οργή *νέμεσις*, με αποτέλεσμα να ακολουθήσει η τιμωρία του *τίσις*. Το ίδιο θα συμβεί και με τον Διομήδη.

Περιγραφή προσώπων

Διομήδης : Ο Διομήδης διαπρέπει στη μάχη. Είναι γενναίος και ατρόμητος. Έχει όμως και τη συμπαράσταση της θεάς Αθηνάς, χωρίς βέβαια να μειώνεται η αριστεία του. Έτσι αρχικά, σκοτώνει τον Πάνδαρο στη συνέχεια τραυματίζει σοβαρά τον Αινεία και πληγώνει στο τέλος τη θεά Αφροδίτη. Σ' αυτή την ενέργεια όμως μεταβαίνει μετά την παρότρυνση της θεάς Αθηνάς.

Αινείας : Ο Αινείας διακρίνεται για τη γενναιότητα και την τόλμη του. Υπερασπίζεται το νεκρό σώμα του συντρόφου του Πάνδαρου, προκειμένου να το γλιτώσει από τη διαπόμπευση.

Αφροδίτη : Σ' αυτή την ενότητα η Αφροδίτη παρουσιάζεται με μια άλλη ιδιότητα, εκτός της θεάς, αυτή της μητέρας. Η μητρική αγάπη για το παιδί της είναι διάχυτη καθώς σπεύδει να το γλιτώσει από το πεδίο της μάχης. Άπειρη όμως στον πόλεμο, τραυματίζεται από τον Διομήδη, και απομακρύνεται και καταφεύγει στον Όλυμπο, βρίσκοντας καταφύγιο στην αγκαλιά της μητέρας της Διώνης.

Έξυπνα και Εύκολα!